

[Poul Dam.]

videre kunne ophæve de love, som ellers ville udløbe 1. november, og at der, hvis vore lovforslag blev gennemført, var en periode på fire måneder, som vi anså for passende til her i folketinget at gennemdrøfte og gennemføre nogle forbedrede priskontrollove, som var anvendelige netop som varige love. Der var ikke bag datoen den 1. februar nogen som helst filosofi om overenskomstforhandlinger, pristalsberegninger eller noget som helst andet; det var simpelt hen en erkendelse af, at denne termin ville være passende, hvis folketinget skulle kunne udføre et nogenlunde rimeligt arbejde med sagen.

I øvrigt tror jeg, at handelsministeren vil være enig i, at det er ganske interessant at se, hvor mange af de problemer, der nævnes i bemærkningerne og fremsættelsestalen til vore lovforslag, der også er blevet berørt i handelsministerens lovforslag og hans fremsættelsestale. Det viser, at der er tale om problemer, hvis eksistens er alment erkendt. Vi havde tænkt os, at disse fire måneder skulle anvendes netop til at finde frem til en mere varig priskontrollov. Vi mener ikke, at den eksisterende lovgivning er tilfredsstillende, og vi mener altså heller ikke, at de midlertidige love egner sig til at forlænges ud over en forholdsvis kort periode.

Det, vi har sigtet imod, er ikke, som hr. Jørgen Jensen udtrykte det, en permanent, rigoristisk priskontrollov. Hvorfor det nødvendigvis skal være rigoristisk, ved jeg da slet ikke — men jeg indrømmer, at det er et ord, der gør sig godt. Hvis en priskontrollov overhovedet skal kunne fungere, skal den netop ikke være stiv, hvilket er grundbetydningen af ordet rigoristisk, så vidt jeg erindrer. Den skal tværtimod sikre, at konkurrencens gode side fuldt ud kommer forbrugere til nytte. Det, der er galt i den nuværende situation, og som man virkelig kan finde anledning til at anke over, er, at konkurrencen ikke er fuldstændig nok, at der altså er muligheder for at udnytte en eller anden monopolistisk situation til at tage urimelige avancer til at udbytte forbrugere. Det er da også sådan, at jeg i min fremsættelsestale har omtalt, at monopoltilsynet i højere grad skal have adgang til at afbøde virkningerne af mangel på effektiv konkurrence, og at vi med hensyn til de vejledende bruttopriser mener, at det uhel-

dige ved dem netop er, at de begrænser konkurrencen til skade for forbrugere. Der er ikke noget rigoristisk ved det. Tværtimod er det et forsøg på fra det offentliges side at fjerne virkningerne for forbrugere af et rigoristisk mønster inden for visse dele af erhvervslivet.

Men så til ministerens lovforslag. Jeg ved ikke, om folketingsudvalget kan blive færdig med et systematisk, solidt og pålideligt arbejde så hurtigt, at vi overhovedet kan vedtage lovforslagene inden 1. november, så det kunne være, at jeg ville affinde mig med at lave et lille ændringsforslag til vore lovforslag, således at vi kan gennemføre dem midlertidigt, medens jeg venter på, at udvalget bliver færdig med ministerens lovforslag. Således kunne vi måske alle blive glade, i hvert fald rent midlertidigt. Men det ville også kun blive rent midlertidigt, for selv om handelsministerens lovforslag naturligvis er betydelig mere udtømmende og indeholder en række detaljer, må jeg være enig med fru Lis Groes i, at ændringerne medfører, at kontrollen bliver afsvækket.

Der er enkelte af ændringerne, som er selvfølgelig og naturlige. Jeg synes, det er helt klart, at man skal have lejlighed til at indregne huslejestigningerne. Hvorfor skulle man dog ikke det? Men jeg er, hvad også fru Lis Groes allerede har sagt på tilsvarende måde, bekymret over reglen om rationalisering. Det vil, som den er formuleret, betyde, at hele rationaliseringsgevinsten går i foretagendernes lomme, medens det rimelige dog må være, at der sker en deling af denne rationaliseringsgevinst mellem foretagenderne og forbrugere. Det er der slet ingen tendens til. Jeg forstår godt, at man mener at kunne svække hele denne lovgivning i øjeblikket, hvis man nemlig som hr. Jørgen Jensen mener, at felttoget mod inflationen er lykkedes. I så fald kan man sige, at så er der slet ingen fare i øjeblikket, ingen risiko ved dette her. Selvfølgelig kan man sige, at felttoget mod inflationen er „lykkedes“; man har brugt den enkleste af alle måder at holde alle priser nede på, nemlig ved at sørge for, at folk ikke har nogen penge at købe for. Det er klart, at når befolkningens forbrugsmuligheder er begrænset så afgørende, som det er sket gennem den stramme finanspolitik, rege-